

The Pattern of Reform in H.
W.F. Robinson
London - New York

Szépirodalom:

Selected Poems & Texts József Attila London, G.B.	The Tragedy of Man Madách Imre Corvina, Budapest	Clouded Sky Radnóti Miklós Harper, New York
The Sound of Time John P. Miska Lethbridge, Canada	East and West Faludi György Toronto	

Szomorú. Több okból. Először is, eddig még senkivel nem találkoztam, aki akárcsak futólag is említette volna az angolnyelvű, magyar vonatkozású forrásmunkákat, vagy azok gyér voltát a hamiltoni központi könyvtárban. Ugy látszik senkit sem érdekel. Ebből egyenes következtetés, hogy a magyarul már csak a konyhányelvet ismerő - vagy azt sem - másod vagy harmadgenerációsok figyelmét senki sem irányította ezekre a művekre.

Másodszer, s ez igen lényeges, a cseh, román, jugoszláv könyvek tömege elképesztő. Ezek a népek már régen felismerték a propaganda szükséges voltát, úgy mai kormányaik, mint emigrációik kéz a kézben, közös erőfeszítéssel ontják a könyvek és folyóiratok tömegét. Néknk száz év sem volt elegendő a nemzetközi élet néhány alapvető követelményének felismerésére. Ellenfeleink teljes erővel, minden sikon, több mint egy évszázada támadásban vannak.

Még itt, Hamiltonban is, ahol alig van néhány száz román, a könyvtár polcain időnként megjelenik, egy Clevelandban kiadott angolnyelvű propaganda irományuk.

Mikor barátaimmal erről a tárgyról beszélgettünk, egyikük vállat volt, s megjegyezte: "Reménytelen az ügy. Mit tehetünk?!" Reménytelen az ügy? Lehet. Biztosra veszem, hogy Masaryk, Maniu, Machek s társaik is gondoltak néha ügyük reménytelenségére a századforduló tájékán. Elvégre az Osztrák-Magyar Monarchia fénykorát élte. Szárazföldi hadserege talán második-harmadik volt a világon. Az utódállamok hajnala még csak halvány derengésben sem mutatkozott a horizont alján. Mégis hittek. Mégis irtak, beszédekkel mondtak, szerveztek, nyugatot utaztattak, beléptek szabadszövevények, barátokat szereztek ügyüknek.

A mi ügyünk is reménytelennak látszik, ez igaz. Az is lehet, nukleáris katasztrófa küszöbén állunk s az egész Dunamedence üszkös, rádióaktív romhalmaz lesz mielőtt ránkirrad a holnap hajnala. De ne reggelizzünk azért, mert nem tudjuk mit hoz a nap? Elképzelhetetlen és indokolatlan kicsinyhitű felfogás. Remény mindig van, s bármennyire sötét a helyzet, a munkát meg kell indítani, s azt állandóan fokozni kell.

Könyvekben, ma már nincs hiány. Az utóbbi néhány évben az emigráció, mintha csak az elmúlt harminc-negyven év mulasztását akarná rekordidő alatt behozni, ontani kezdte a hasznos, idegennyelvű szakkönyveket. Amiben ma hiány van, az a helyzet s a feladatok felismerése, megoldás megfogalmazása és végrehajtása.